

Posudek diplomové práce Pavla Froňka :

"Fotopurismus " v díle Františka Drtikola.

Diplomní práce je věnována závěrečnému období fotografické práce Františka Drtikola, jeho tak zvanému " fotopurismu", kdy Drtikol v letech 1929 - 1935 vytvářel značně nezvyklé fotografie pomocí vystřihovaných figurek a někdy i přírodních materiálů.

Pavel Froněk se s těmito fotografiemi seznámil velmi podrobně ve sbírce pražského Uměleckoprůmyslového muzea a ve své práci přináší také podrobný popis této sbírky. Navíc se snaží pochopit tuto Drtikolovu produkci v souvislosti s jeho intenzivně se rozvíjejícím myšlenkovým a duchovním světem, který ho nakonec zcela odvedl od fotografování, kterým si Drtikol získal v předchozích letech až světové renomé. " Fotopurismus" byl tedy nepochybně velmi důležitým projevem celkového vyzrávání Drtikolovy mentální konstituce, jeho vlastní umělecký charakter ale vzbuzoval spíše rozpaky, protože se těžko situoval do celkového obrazu československého umění z hlediska modernistické avantgardy.

Froněk uplatňuje správné hledisko, že smysl tohoto souboru je třeba hledat spíše v souvislosti s celým Drtikolovým životopisem, v duchu jeho vlastní intencionality, ve které ovšem jak myšlení, tak umělecké konání mělo velmi originální a nekonvenční ráz, třebaže navazovalo a čerpalo i ze zdrojů obecných. Týkalo se to Drtikolova " mysticismu", ve kterém se mísily prvky a ikony křesťanství i buddhismu v amalgámu příznačném ovšem nejen pro Drtikola osobně, ale i pro jistou formu spiritualismu, která se rozšířila v části české inteligence v třicátých letech, také v souvislosti s tlakem měnící se doby. Drtikol měl v tom směru určitý základ už od dob svého školení v Mnichově na začátku století - v tom směru by možná bylo zajímavé ještě dále pátrat a rozšířit výklad - a také reagencí na český symbolismus přelomu století. Na to Froněk správně upozorňuje a přesvědčivě odlišuje v tom směru Drtikola od mentality meziválečné avantgardy.

Náročnější je samotný výklad " fotopurismu", ani ne tak ve smyslu rekonstrukce konkrétních Drtikolových technik a postupů, ale zejména pokud jde o rekonstrukci poetického obsahu jeho světelných vizí. Froňkovi se daří upozornit na jednotlivé motivy, které se opakují v Drtikolových fotografiích a které jsou někdy ikonograficky čitelnější (kupř. skupina s "orantským" motivem, nebo " androgyn"), jindy překvapivější námětově (skupina " Girls", kde autor správně poukazuje na to, že Drtikol mohl také program aktualizovat) a hlavně bohatě rozrůzněné v pohybových kreacích figurek. Je tu ale také skupina čistě " abstraktní", která asi autora nejvíce potrápila. Sám Drtikol dal k celku jistý klíč, když použil pro některé fotografie určené k vystavování názvu " The world of soul". Tady by se autor musel nespokojit s mystickými výroky Drtikola a v komparaci se vracet až k imaginaci romantismu. Pro recenzenta by bylo v tom směru zajímavé mít k dispozici přece jen větší fotodokumentaci, třeba v podobě známkového obrazového indexu.

Froněk je si plně vědom subtilností problematiky a v hodnocení náboženských, ale i uměleckých aspektů Drtikolovy tvorby zaujímá otevřené a citlivé stanovisko. Jeho práce je přínosem a určitě ji lze plně doporučit k obhajobě.

Prof.PhDr.Petr Wittlich CSc

Praha, 2.6.2011